

SEÇİMLER, YENİ DURUM GÖREVLERİMİZ

7-8 Haziran 1977 günleri toplanan Merkez Yönetim Kurulu, 5 Haziran seçimlerini değerlendirmiş ve aşağıdaki bildirini yayınlamasını kararlaştırmıştır.

Seçim sonuçları işçi sınıfımızı ve emekçi halkımızı zor günlerin, önemli görevlerin beklediğini ortaya koymuştur. Demokratlar, yurtseverler, sosyalistler yeni ve çetin sınavlarla karşı karşıyadırlar. Bu durum tüm demokratik güçlerin en geniş birlik ve dayanışma içinde mücadele etmeleri zorunluluğunu; tutarlı, ısrarlı ve kitlelerin örgütlü gücüne dayanan bir mücadelenin taşıdığı önemi bir kez daha vurgulamaktadır.

Seçim sonuçları kesin bir kutuplaşmayı ifade etmektedir. Bir yanda, geniş halk kitleleri, gerici güçlerin faşizan turbanışını durdurup geriletebilmek için Milliyetçi Cephe'yi iktidardan uzaklaştırmayı hedef almış, oylarını CHP'de toplamayı tercih etmiştir. Seçim öncesinde çok yanlış etkilerle yaratılan son derece gergin hava, kısa vadede bir ferahlanmanın sağlanması özlemini ön plana çıkardığından demokrasi mücadelesinin uzun vadedeki gerekliliklerini gözlerden kaçmasını neden olmuştur. Seçim tartışmaları, halk kitlelerinin karşı karşıya buldukları açık sosyal ve ekonomik sorunlardan büyük ölçüde uzaklaşarak yürütülmüştür. Milliyetçi Cephe'ye karşı mücadele tek bir partinin politik kapasitesiyle sınırlanmak istenmiştir. Bütün bu ve benzeri faktörler faşizme karşı verilen oyların ulaşabileceği en yüksek ağırlığa erişmesini engellemiştir. Yine de, CHP'yi destekleyen seçmenlerin artması, kitlelerin demokratik özemlerinin ağır basmasının bir göstergesi olma yanı sıra, olumlu bir gelişmeyi ortaya koymaktadır.

Diğer yandan seçmenlerin önemli bir bölümünün, görülmemiş pahalılığa, işsizliğe, yoksulluğa, faşist saldırı ve teröre rağmen oylarını kendi gerçek çıkarlarına taban tabana zıt bir yönde kullanmaya devam ettikleri anlaşılmaktadır. Emperyalizmin ve büyük sermayenin kesin desteğinden yararlanan, devlet planlarını sonuna kadar kullanan ve iktidar olarak seçime gitmenin bütün avantajlarını değerlendiren Milliyetçi Cephe'nin propaganda, yanıtma ve şartlandırmaları hâlâ 7 milyon seçmeni yönlendirebilmektedir. Son iki yılın baş sorumluları AP ve MHP, seçimlerden oy oranlarını yükselterek çıkmışlardır. Ancak bu partilerin seçmenlerden sağladıkları desteğin kaynaklarını anti-komünist sloganlarının yanlış bulmasından çok, sözde "sosyal adaletçi, kalkınmacı, eşitlikçi" görüntülerinin aldatıcılığında aramak gerekmektedir. AP ve MHP başta olmak üzere, CHP dışındaki partiler de "yeni bir Türkiye" vaadi ile oy toplamışlardır. Örneğin MHP'nin kıml mitinglerini "Büyük Sermayenin Tahakkümüne Son" ve "Anarşinin Kaynağı Tekelci Sermayedir" gibi sloganların süslemesi son derece anlamlıdır. Sermayenin en azgın, emperyalizmle en sıkı işbirliği içindeki güçleri bile, sermaye düzenini açığa savunamaz duruma gelmişlerdir.

Bugün kutuplaşan güçler arasında aşağıdaki yukarı bir dengeleme vardır. Demokrasi düşmanı kandan çifte baş verme eğilimi göstergesi, MHP'nin kitle tabanını genişletmesi, işçi ve emekçilerin karşısındaki tehlikenin azalması, üstelik yeni boyutlar kazandığının işaretidir. MHP, bu seçimlerde emperyalizmin ve büyük sermayenin

—dolayısıyla da AP'nin— vurucu, saldırgan gücü olma işlevini daha açık ve zorba biçimler altında yürütebilmesine imkan verecek bir mesafe almıştır. Bu faşist örgütü etkisizleştirmek, saldırılarını göğüsleyip ezmek, arkasındaki gerçek güçleri işçi ve emekçi kitlelere bu partiyi destekleyenler de dahil anlatmak demokrasi mücadelesini daha da büyük önem kazanan bir görevi haline gelmiştir.

Partimiz, Türkiye İşçi Partisi, bu seçimlerdeki hedeflerinden birinde başarıya ulaşamamıştır. MC yönetiminin yarattığı toplumsal panik, geniş yığınların, sosyalizm doğrultusunda tutarlı, kararlı bağımsızlık ve demokrasi kavgası safında oylarıyla yer almalarını bugün için engellemiştir. Yarattılan korku ve bugünden yarına kurtuluş havasının yaygınlığı, bilimsel sosyalist hareket etrafında oluşturulan çemberi kısa sürede yıkanan güçlüğü Partimizli kitlelere sahip olduğu desteğin ve seçim çalışmalarının oya dönüşmesini önlemiştir.

Türkiye İşçi Partisi seçimlerdeki öteki hedefine ise büyük bir başarı ile ulaşmıştır. 1977 seçimleri, Partimize işçi sınıfının politik çizgisinin, bilimsel sosyalizmin sesinin ve değerlendirmelerinin tüm yurda duyurulduğu, kurtuluş yolunun gösterildiği, bu yöndeki örgütlenmenin hızlandırıldığı bir araç olarak kullanılmıştır. Ayrıca Parti kadroları kitleler için çok daha yaygın olarak girmiş yoğun bir çalışma göstererek son derece önemli deneyler kazanmışlardır. Türkiye İşçi Partisi, 1977 Haziran seçimlerinde işçi sınıfımız ve emekçi halkımız karşı görev ve sorumluluklarını bilinç ve inançla yerine getirmiş bulunmaktadır.

(Devamı 2. sayfada)

Türkiye İşçi Partisi, çalışmaları sonuçlarına göreği gibi yansımaları olmasına rağmen, seçimlerden güçlenerek, daha ileri görevlere doğru artan bir kararlılıkla ve güçle çıkmıştır. Türkiye İşçi Partisi ve tüm Türkiye İşçi Partileri, seçim sonuçları belli olduğu andan başlayarak, kitelerin mücadelesini parlamento içinde verecek sosyalist mücadele ile birleştirmenin eksikliğini, örgütünün daha geliştirilmesini güçlendirecek, kitelerinde daha sağlam bağlar kurarak aşmanın mutlaka başarıya ulaşacak çalışması içindedir.

Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı hareketinin politik bağımsızlığının savunucusu ve bu bağımsızlığın gerektirdiği yarıncı partinin parü olarak mücadelesini artan bir inanca ve kararlılıkla yürütmeye devam ederken 5 Haziran seçim sonuçlarının bir kez daha ortaya koyduğu görevlerin de bilincindedir.

İçinde yaşadığımız koşullar faşizme ve emperyalizme karşı tüm güçlerin dayanışma ve birliğinin en üst düzeyde çağrılması gerektiren koşullardır. Partimizin 1. Büyük Kongresinde bu konuda alınan kararlar artan bir anlam kazanmıştır. Emperyalizmin ve büyük burjuvazinin, seçim sonuçlarının yönü açtığı hassas dengeyi işçi sınıfımıza ve emekçi yığınlarına karşı kullanmalarının önlenmesi demokratik toplumsal mücadelelerin örgütlendirilip güçlendirilmesinden geçmektedir.

İşçi ve emekçi kitleler faşist baskı ve terör karşısında sınımden, giderek artan oranda olaylarla faşizme hayırlı değişim, büyük sermayenin ve emperyalizmin çıkarmış faşist yöntemlerle çözüm arannusuna karşı koymuşlardır. Türkiye İşçi Partisi, kitlelerin bu tavırları doğrultusunda yeni hükümetin CHP tarafından kurulmasını bir zorunluluk olarak görmektedir. Partimizin işçi sınıfı ve halk kitlelerinin neyât düzeylerini yükseltmek, demokratik hak ve özgürlükleri koruyup geliştirmek, devlet kadrolarından faşist unsurları tasfiye etmek doğrultusunda yürütülecek mücadeleye bugüne kadar olduğu gibi işçi sınıfımızın sözcüsü olarak bu yolda yapılacak her girişimin uları takipçisi ve destekçisi olacaktır. Demokratik kanadın sahip olduğu kitlese desteğini genişletilebilmesi ve bugünkü hassas dengeyi demokratik kanat lehine değiştirilebilmesi, ancak bu yönde girişimlerin başarıya ulaşmasına ve ileri adımlar atılmasına bağlıdır. Partimize geniş yığınların umut kırıklığına uğratılması ve bu ortamın faşizm terpleri için bir basamak yapılmasına yönelik oyun ve hareketlere karşı işçi sınıfımıza ve emekçi kitlelere uyarma ve örgütlemenin artan öneminin de bilincindedir ve bu bilince çalışmalarını sürdürmeye kararlıdır.

Emperyalizm ve büyük burjuva hergün daha derin bir alanda, yeni yeni oyunlarına varolan düzeni sürdürme telaşı içinde girmişlerdir. Sömürücü güçleri gerletmeye ve giderek sömürüyü kaldırma mücadelesinin öncülüğünü yapan, izlediği politikayı, somut hedefleriyle ötekî ilericiler, demokratik güçlere örnek olan Türkiye İşçi Partisi mücadelesinin bugünkü aşamasında üzeri-ne düşen görevleri de başarmasını bilecektir.

ÖRGÜT HABERLERİ

Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantıları Yapılıyor

Merkez Yönetim Kurulu 7 - 8 Haziran tarihli toplantısında seçim öncesinde olduğu gibi, seçimden sonra da, seçim çalışmalarının irdelenmesi, değerlendirmesi ve yeni önerilere ilişkin olarak yerel örgütlerimizin bilgi ve katkılarından yararlanmak üzere bütün yerel örgütlerimizi kapsayan ve görevli Merkez Yönetim Kurulu üyemizin başkanlığında -Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantıları- yapılmasını uygun görmüştür.

Bu toplantılar da yerel lokallerimizden yeterlilik ve mali olanaklar gözönünde tutularak bazı il ve ilçelerimizin komşu ildeki toplantıya katılması yoluyla gerçekleştirilecektir. Toplantıların tarih ve gündemi ilçe toplantı yapılacak il merkezleri ve bu bu toplantılara katılacak diğer il ve ilçeler aşağıda sırasıyla belirtilmiştir :

Toplantı Gündemi :

A - Toplantının görevli MYK üyesi başkanlığında açılışı, toplantıya katılanların ve ilçelerin saptanması;

B - Görevli MYK üyesi tarafından ek il bildiri doğrultusunda, seçim sonuçlarının kısaca değerlendirilmesi ve bu konuda sorulabilecek soruların yanıtlanması;

C - Seçime katılan ve onlara yardımcı olan örgütlerimiz tarafından afiş asma, bildiri dağıtma, gazete satma, ev ziyaretileri, köy gezileri, kahve ve kapalı salon toplantıları, mitingler, hoparlörlü propaganda ve diğer propaganda çalışmalarının ayrıntılı olarak döğümünü yapan, irdelleyen, görüşlerini belirten ve buna bağlı olarak yerel basılılar, yasa dışı olaylar, suçlu ve mahkemelere intikal eden durumları belirten yazılı raporların toplantı başkanına sunulması ve gerekirse sözlü açıklanmaları da bulunulması (ilçe yönetim kurulları da önce çalışma ekipleri ve üyeleri yapacakları toplantılarda görüşleri saptayacak daha sonra yukarıdaki esaslar içinde raporlarını hazırlayacaklardır. Ayrıca il yönetim kurulları da il düzeyinde hazırladıkları raporları MYK görevlisine ileteceklerdir.)

D - MYK görevlisinin, Partimizin önumündeki dönem çalışmalarına ilişkin açıklamaları, sorulabilecek soruların yanıtlanması ve kapanış.

Merkez Yönetim Kurulu'nun Kutlaması

Merkez Yönetim Kurulu, seçim kampanyası boyunca «24 saat partilili» olma anlayışı içinde olanaklarını sonuna kadar kullananrak çalışmaları katılan partililer arkadaşlarımızla ve yerel yöneticilerimiz gösterdikleri üstün görev bilinci ve partililik disiplininden dolayı kullannasına karar vermiştir. Bu, 8.6.1977 tarihli ve 508 No. lu Genelge ile örgüte duyurulmuştur.

4. İl Temsilcileri Toplantısı 9-10 Temmuz'da Ankara'da yapılıyor

Merkez Yönetim Kurulunun toplantısında, 4 cü «İl Temsilcileri Toplantısı» nun 9 - 10 Temmuz 1977 Cumartesi - Pazar günleri Ankara'da yapılması kararlaştırılmıştır. Bu toplantının gündemi ve katılacak olanlar Kurulum 25 - 26 Haziran 1977 günlerinde yapacağı toplantıda belirtilecek ve derhal örgütümüze iletilecektir.

Toplantı tarihi, yeri ve katılacak örgütler: 18 Haziran 1977 Cumartesi saat 14.00'de başlayacak toplantılar :

a - Kocaeli il merkezi ;

Kocaeli il ve ilçeleri, Adapazarı, Düzce, Kdz. Ereğlisi ilçeleri;

b - Salihiye il merkezi ;

Manisa il ve ilçeleri;

c - Samsun il merkezi ;

Samsun, Ordu, Giresun il ve ilçeleri;

d - Diyarbakır il merkezi ;

Diyarbakır, Tunceli il ve ilçeleri, Siverek, Cizre ilçeleri;

e - İstanbul il merkezi ;

İstanbul, Tekirdağ, Edirne il ve ilçeleri;

19 Haziran 1977 Pazar saat 14.00'de başlayacak toplantılar :

f - Ankara il merkezi ;

Ankara il ve ilçeleri, N. Akseray, Habcobağ, Yerköy ilçeleri;

g - İzmir il merkezi ;

İzmir, Uşak, Muğla, Denizli, Antalya il ve ilçeleri, Nazilli ilçesi;

(Devamı yan sayfada)

Seçim dönemi çalışmalarına ilişkin ilk rapor :

«Çalışmalarımız Partimize büyük bir canlılık kazandırmıştır»

Parti örgütümüzden, Seçim Çalışmalarına ilişkin raporlar Genel Merkez'e ulaşmaya başlamıştır. Bunlardan ilki, Ege bölgesinde bir ilimizden gelmiştir. Bu raporun tümünü aşağıda yayınlıyoruz.

1 - İlçe örgütümüz 28.8.1976 tarihinde kurulumuş ve seçime dek «Yürüyüş» ile «Çark - Basak» dergilerinin satışı dışında bir faaliyette bulunamamıştır. Yine bütün çabalarımıza rağmen bir lokale kavuşamamıştık. Dolayısıyla parti halktan kopuk, halktan soyutlanmış olarak bir köşede sıkışık kalmış, kitlelere varlığını kabul ettirememiştir. O kadar ki İlçe Seçim Kurulu kurulurken ilimizde parti örgütümüz yok sayılmış, partimizin üye istenmemiş ve bizim dışımızda çalışmalara başlanmak istenmiştir. Ancak basırcımız düşünürdür ki bu yanlışlık düzeltilerek ilimizde partimizin varlığı kabul edilmiştir.

2 - Partimizin seçime girmesi kesinleştiğinden sonradır ki örgütümüz hareket geçmiş, büyük bedakarıklarla 15.4.1977 tarihinde her fakadan güzel bir ilçe lokaline, parti binasına sahip olmuştur. Ve bundan sonra da sahip olmaya devam edecektir.

3 - İlçe örgütümüz seçim propagandasına fiilen 13.5.1977 tarihinde başladı. Bu dönem içinde :

a) İlçe merkezinde, köy belediyelerinin ve köylerde yoğun bir afişleme girişimi. Afişleme kampanyamız son derece başarılı oldu. Bu konuda diğer partilerden daha üstün bir çalışma gösterdik.

b) İlçe merkezinde, köylerde ikibinden fazla «Gerçek Gazetesi», «Sosyalizm Yeniden Sevilene», «5 Haziran Hespasızın Gün»

h - Çorum il merkezi ;

Çorum ve Amasya il ve ilçeleri;

i - Adana il merkezi ;

Adana, İçel, Kayseri, Malatya il ve ilçeleri, Pazarcık, Konya Ereğlisi ilçeleri;

j - Bursa il merkezi ;

Bursa, Eskişehir, Kütahya il ve ilçeleri, Bandırma, Emlirdağ, Bozüyük ilçeleri;

k - Hatay il merkezi ;

Hatay il ve ilçeleri.

(Not: Ardahan ve Tuncik ilçelerimiz bu konudaki yazılı raporlarını, doğrudan Genel Merkez'e iletileceklerdir.)

dür, broşürlerini dağıttık. Bu alanda da diğer bütün partilerin çok üstünde bir çalışma gösterdik.

c) 5 kez İlçe merkezindeki belediye hoparlöründe, 4 kez de köy belediyesi hoparlöründe konuştuk. Genel Merkez'e hazırlanan bando dikketle Belediye hoparlöründe ki konuşularda da gerek nitelik, gerekse sayı olarak diğer partilerin üstünde idik.

ç) 20 gün süreyle geceleri ve gündüzleri olanaklarımız sonuna dek zorlayarak köylere gittik. Taştımız partimiz afişleriyle donatarak 20 gün süreyle ilçe ve köylerde dolaştık. Gazete ve bildiri dağıttık. Köylerde kahve toplandı ve sohbetleri yaptık. Gittığımız bütün köylerde çok yakın ilgi gördük. Konuşmalarımız ilgiyle izlendi. Köylere tartışma toplantıları yaptık. Bu dönem içinde 15 köyü gezdirdik. Bu alanda CHP, AP ve MSP'den diğer, diğer partilerden ise ilerideydi. Toplantılarımızın canlılığı ve nitelik yönünden ise bu alanda da diğer partilerden üstündük.

d) İlçe merkezinde, yakın çevremizde seçim dönemi boyunca sosyal demokratların aramızda partimizin seçime girip girmemesi konusunda yoğun tartışmalar oldu. Bu nedenle onlara partimizin görüşlerini anlatma fırsatını bulduk. Partimize açısından yararlı oldu.

e) Seçim döneminde partimiz ilk kez yeni bir üye kazandı. Arkadaşımız önce afişleme çalışmalarımıza yardımcı oldu. Sonra bu görevi tamamen üstlendi ve partimize üye oldu.

f - Seçimlere ilişkin çalışmalarımız özetle bunlar. Bu dönem boyunca partimiz köşede sıkışık kalmaktan kurtuldu. İlçe merkezinde ve köylerde adını duyurdu. Kitlelerin içine yayıldı. Kendisini kabul ettir-

di. Seçim çalışmalarını ilimizde partimize yaygınlaştırmıştık. Partimizin görüşlerine karşı olanlar bile çalışmalarımıza, çabamızı takdirde karşılamak zorunda kaldılar.

5 - Seçim propagandası sırasında köyde, ilçede herkese sosyalist görüşü, sınıf mücadelesini, sosyal demokrasinin çıkmasını anlattık. Çalışmalarımız oy almaya yönelik olmadı. Amacımız sınıfları, sınıf mücadelesini, işçi sınıfı ideolojisini anlatmaktır. Bunu başardık.

6 - Gittığımız köylerde kendimize yakın genç arkadaşlar bulduk. Onlarla dost olduk. Seçimlerden sonra da köylerine geleceğimizi, ilişkilerimizi kesmeyeceğimizi söyledik. Onlara verdiğimiz sözcüğümüz yerine gettirik köylere sürekli ve sistemli olarak taryacağız. Önumümüzde önemde partimizin görüşlerini köylere dolaylı anlatmayı sürdüreceğiz. Seçim dönemi bizler için yalnız bir başlangıç olmuştur. İler bir başlangıç.

7 - Seçimlere ilişkin çalışmalarımız sırasında belli örgütlerimizden çok kendimizi öğrendik. Kitlelerle ilişki kurmasını kitlelere yaklaştırmak, neyi nasıl anlatacağımızı öğrendik. Seçim çalışmalarının yararlı kazandırdıkları şeyler büyüktür.

8 - Partimizin görüşlerini anlatırken, işçi sınıfı ideolojisini anlatırken hiçbir şekilde öden vermedik. Kitlelerin peşinden gitmek, halkın ne bahasına olursa olsun oyunlu almak olmadı. Her şeyi bilimsel olarak ortaya koyduk.

9 - İlimizde 80 oy aldık (Binde 5). Seçim sonuçları bizler için şaşırtıcı olmadı. Hiçbir şekilde karamsarlığa kapılmadık. Biz, partimizin gerçek gücünün çok azının sandığı yansızlığı kanımsadık. Seçim dönemi boyunca sürdürdüğümüz çalışmalarımız partimize büyük bir canlılık kazandırmıştır. Bu çalışmalarımıza aynı inanca ve kararlılıkla sürdüreceğiz. Kitlelere daha yakın ve sıkı bağlar kuracağız. Gerçek ve militan bir kadro oluşturacağız. Partimize daha da güçlendireceğiz.

10 - Yönetim Kurulumuzun, 8.8.1977 gün, 12 sayılı kararı ile kabul edilen işbu raporun birer örneğini Genel Merkez'e, İl Merkezine, Çark - Basak'a gönderilmesine karar verildi. 8.8.1977

Türkiye İşçi Partisi Program ve Tüzüğü 4. Baskı Çıktı 10 TL.

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır.

Seçim Kampanyası Döneminde Partimiz

Sosyalizm mücadelesi, bağımsızlık - demokrasî mücadelesi ile içsidedir. İç içe olan bu üçlü mücadele çok uzun vadeli bir mücadeledir. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin iktidarı kurucuna dek ve ondan sonra devam edecek olan bir mücadeledir. Bu uzun vadeli mücadele başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal emeği ile geçinen bütün kesimlerinde ve hayatın bütün alanlarında örgünlük durumundadır. Bütün koşullar altında ve her dönemde uygun biçimlerle örgütlenen ve sürdürülen bu mücadeleden bir boyutu da seçimler ve parlamentodur. Seçimlerin yapılabildiği ve parlamentonun işlerliğini sözcüksüz olduğu ülkelerde sosyalistler için, işçi sınıfı partileri için seçimler ve parlamento belli bir önem taşır. İşçi sınıfı partileri bu önemin gerektirdiği oranda bir çalışmaya seçim döneminde ve ondan sonra da mümkün olursa parlamentoda yürütürler. Ancak kesinlikle bilinir ki, seçimler ve parlamento için yapılan bütün çalışmalar işçi sınıfı partilerinin çalışma alanlarında önemli bir bölümdür, ama sadece bir bölümdür.

Türkiye İşçi Partisi de bu anlayış içinde 5 Haziran 1977 seçimlerine belli bir önem vererek, seçim kampanyası döneminde çalışmalarını bu alanda yoğunlaştırmıştır. Ve mutlaka belirtilmesi gerekir ki, seçim kampanyası dolayısıyla Partimizin ve parti arkadaşlarımızın yürüttüğü çalışmaya seçime katılan veya katılmayan hiçbir siyasi partinin ulaşmadığı bir düzeyde başarıyla gerçekleştirilmiştir. Omnitlyonlara hıraklı madde olanakları, çok değişik çevrelerden yapılan destek, basın ve yayın organlarının doğrudan desteği ve partiyeye katılı yüzbinlerce üyelerine ve sempatanlarına rağmen hiçbir burjuva partisinin çalışmaları Türkiye İşçi Partisinin seçim kampanyası çalışmalarına düzeyine ulaşamamıştır. Bu dostun ve düşmanın kabul ettiği bir gerektirir. Ayrıca seçime ilişkin yasanın anıtlı - demokratik özelliği sonucu seçime katılma olanakları bulamayan ama seçim döneminde sosyalist propaganda ve diğer değerlendirilmeçleri iletir süren sol partilerin hiçbirini de partimizin gerçekleştirdiği çalışmaya gerçekleştirememiştir. Bu genel tesbit bir övünç vesilesi olsun diye dekil, ama bugünün verili koşullarında bile sosyalizm için yapılan yapılabileceğinin, bu düzeyde militanlar bir çalışmaya gerçekleştirebilecek bir örgütlenmenin varlığını tesbitli bakımından gerektirir. Partimizin ve Partili arkadaşlarımızın seçim kampanyası döneminde gece gündüz bilmeden yurdun dört bir köşesinde bir elden gerçekleştirildikleri, döneminde çalışmaya katılmayan sosyalist çalışmalarında, faaliyet ve emeğimizin her karşı örgütlenince olan etyemlerimizde ve diğer seçimlerdeki çalışmalarımızda yararlı birer aday olacaktır. Seçim sonuçları partimizin aldığı oylar bakımından ne denli olumsuz olsun seçim kampanyası dönemi-tekli bu yoğun ve nitelikli çalışma-

nın altını çizmek gerekir. Eksen Partimizin kuruluğu 1 Mayıs 1975 tarihinden bu yana örgütlenen tüm eylem ve toplantılar, seçim kampanyası dönemindeki disiplinli çalışmanın ilk işaretleriydi. 1 Mayıs 1976 gecesi, temsilciler toplantıları, Şili halkıyla dayanışma geceleri partimizin dışa açılan ilk toplantılar olmasına rağmen düzenli ve başarılı toplantılardır. Parti dışındaki herkesin disiplinli çalışmaları diye sözümlü ettiği toplantılardır. O bakımdan bu toplantılarda, MC'ye HAYIR ve MC DÜŞÜRÜLMELİDİR kampanyalarında kazanılan deneyler seçim dönemi çalışmalarındaki başarının ilk işaretleri olmuştur.

ROSİYALİZMİN BİR HAYAL OLMADIĞI ANLATILMIŞTIR

Seçim kampanyası döneminde yapılan çalışmalarını ilk başlık altında ele almak mümkündür. Birincisi kampanya boyunca anlatılanlar, açıklananlar içerici, ikincisi de anlatım biçimleri ve bu biçimlerdeki çeşitlilik. Seçim kampanyası boyunca yapılanların içerici bakımından gerçek bir sosyalist propagandaya yararış çalışmalar olduğunu söylemek yanlış bir değerlendirilme olmayacaktır. Çünkü bütün kampanya boyunca ve edeki bütün olanaklarla yapılan çalışmalarda gerçekleştirilen dayalı bir propaganda çalışması sürdürülmüş, yolsuzluklarıyla, haklarıyla, kapitalizmin koşullarıyla sergilenmiştir. Bunun yanında anti-komünizm ticaretine yıllardır o toplanmaya çalışılanın sömürüğü ve zulmü kalktırmaya çalışılanın bu ticaretine karşı çabakılmış, sosyalizmin insanlık için bir hayal olmadığını düşünün üçte birinde, yaşanan ve süreli güçlenen bir gerçek olduğu her fırsatta söylenmiştir. İşçi sınıfının uluslararası dayanışmasının önemi, dünya sosyalist sisteminin gücü, sürekli dile getirilmiştir. Ve bütün bu boyutlarıyla da seçim döneminde partimizin gerçeklere dayalı olarak yapıldığı propaganda tutarlı bir sosyalist propagandadır olmuştur.

Diğer taraftan sosyalist propagandanın yayın bir biçimde gerçekleştirilmesi için mümkün olan tüm olanaklar değerlendirilmiştir. Seçime katılma hakkını elde etmiş bir parti olarak radyo ve televizyondan haber bültenleri ve radyo konuşmaları ile yararlanılmıştır. 6 Nisan ile 4 Haziran tarihleri arasında iki ay her gün radyodan dokuz, televizyondan kırkbeş saniye olmak üzere haber bültenleriyle işçi ve emekçi kitlelere seslenilmiştir. Ayrıca 25 Mayıs - 4 Haziran arasında partimiz ilk gün yirmi dakikas diğer günler on dakikalık sürelerle sosyalist propagandaya olumlu katkıda bulunan işçi ve emekçilerimizle aynı nedenle seçime katıldığımız her ilde düzenlenen kahve toplantıları, açık ve kapalı salon toplantıları, mitingler, afişlemeler, bildiriler, partili arkadaşlarımızın çıkardığı GÖREV gazetesinin fabrikalarda ve işçi emekçi semtlerinde dağıtımı, zamkılı pulları yay-

ıştırmaları, işçi emekçi bölgelerinde hoparlörlerle yapılan yayın, seçim bildirgelerini bir bölümünü ve parti korosunun marşlarını içeren seçim kaseti, ve seçim bildirgesi ile Türkiye İşçi Partisi sosyalist propagandası olanaklarının en uç noktalarını zorlayarak gerçekleştirilmiştir. Seçim kampanyası döneminde yapılanları bir bir ele almak ve kısaca belirtmek sosyalizmin, sosyalist propagandanın nerelere ve ne araçlarla götürüldüğünü ve seçime girmeğe işçi sınıfı hareketinin neler elde ettiğini görmek mümkündür.

TRT'DEN YAYINLANAN HABER BÜLTENLERİ

Bilindiği gibi büyük sermaye, kitle haberiyeleme organlarını işçi sınıfına emekçilere ve Türkiye İşçi Partisine kapatmıştır. Bir parti bültenine zaman, bir de CHP ile görüşmeler yapıldığı zaman, o da da CHP'den bahsederek yapılan ilk yayının dışında diğer siyasal partilere konmayan ambarço Türkiye İşçi Partisine uygulanmıştır. Ama TIP seçime katılması herkeste şaşırtmış ve biraz da canını sıkışmış ve TRT den işçi ve emekçilerin sesi duyulmaya başlamıştır. Yukarıda da belirtildiği üzere her gün radyo ve televizyondan toplam 135 saate sesimiz duyulmaya başlandı. Bu kadarlık bir süreyle bile dayanımaya engel her konulmuş istendi, konuldu da. Örneğin 3 Mayıs akşamı Partimizin bülteni yayınlanmıştır. Hem de hiçbir yetkiye ve gerekçeyle yayılmamış. Ama bütün bu çabalara rağmen, TIP yurdumuzun dört bir köşesine yayılan bu işçi ve emekçilerin sesi, sorunları ve sosyalizmi her eve, her fabrikaya, her köye götürdü. Çark Başak'ın 20 ve 30 sayılılarında yayınlanan ve ondan sonra da devam eden haber bültenlerimiz de işçi ve emekçi kitlelere yayınladıkları, Partimize yapılan saldırılar, doğu ve güneydoğudaki krizi gözden bakarak, ulusal bağimsızlık, anti - komünizm ticareti ve demokrasî mücadelesi, açık ve gizli sarı sendikacılık, dünya barışı, dünya sosyalist sistemi, ulusal kurtuluş savaşları, topraksız köylülerin ve köylük emekçilerin sorunları, Bursa işçilerinin sorunları, gerçek düzen değişikliğini kapitalizmin sosyalizme geçiş mümkün olabileceği, MSP'nin din sömürüsü ve yolsuzlukları, faşizmin sinifsal temel, ilerici gençlerin sorunları, sosyalizm dönem dönem kurulan meşru pazarları, emnaf ve zanaatkarların sürekli gelişen tekelci büyük sermaye karşısındaki sorunları, ekonomik durum, sömürüye dayanan kapitalizmin, madeni eşya işkolunda 40.000 işçiyi işglediren topa iş gücümüzü, 12 mart dönemi sorumluları ve bunlardan hesap sorulması gibi konular istendi ve zaman zaman elverişli olduğu sosyalist propaganda gerçekleştirildi. TRT emekçilerimizin makaslamalarına diğer partilerin bültenlerini yayın- tırmakla, partimizin bültenleri içindeki cümleler arasına 'iddia etti', 'savundu', 'ileri sürdü' gibi eklerle bültenleri canlandırma sömürüsü çabalarına rağmen TIP'nin gerçeklere dayanan sesi tüm işçi sınıfı ve emekçilere ulaştı.

RADYO KONUŞMALARINI

Haber bültenlerinin yanında 25 mayımdan itibaren radyodan yapılan konuşmalar ele alınan konuların daha ayrıntılı bir bi-

riçim bildirgesi onbinlerce basılarak, işçi ve emekçilerin kişisel seslenişleri hitap etmişlerdir. İlk gün yirmi dakika, diğer günler onar dakikalık sürelerle yapılan radyo konuşmalarında işçi ve emekçi kitlelere hitaben yurt gerçekleri, bugünkü ortamdaki gerçek kurtuluşun sosyalizm olduğu, güncel görevlerimiz, sermaye sınıfının oyunları, MC partileri, CHP, işçi sınıfının yarattığı değerler ve yararlanılabilecekleri, kırsal kesim sorunları, işçi memur ayları, sosyal güvenlik kurulları, iş kazaları, iş güvenliği, dış politika, NATO, CEN-TO, ENERJİ AJANSI, ORTAĞ PAZAR gibi konular ayrıntılı bir biçimde ele alınarak, bilimsel verilerle dayalı açıklamalar yapıldı. Bu açıklamalar çoklu bölgelerde, teyş bantlarına alınarak tekrar tekrar kullanıldı. Bir süre sonra topluca yayınlanacak olan radyo konuşmaları bugünkü Türkiye'sini ve sosyalistlerin görevlerini içeren bir belge olarak değerlendirilecek nitelikte idi.

AFİŞLEME VE SEÇİM PULLARI

Seçim kampanyasının en gözde araçları çalışmalarında birisi afişleme ve seçim pulları yapılmıştır. Özellikle afişleme, milyonlara hıraklı olanakları olan diğer partilerden çok daha yaygın ve etkili idi. Afişleme konusunda işçi emekçi sahibi oyların partilleri bütün partileri geride bırakmış, seçime girmeğe illerde ve özellikle büyük illerde herkeste parmak ısırtacak kadar başarılı çalışılmıştır.

Hazırlığından yapılmışlarına kadar tam bir ortak çalışma anlayışı ile yürütülen afişleme kampanyası partimizin örgütü gücünün iyi bir göstergesi olmuştur. SOSYALİZM BAYRAĞINI MECLİSE DİKELİM, İŞÇİNİN KOYLUNU EMEKÇİNİN PARTİSİ TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ, MECLİSE GİRİCEĞİZ HESAP SOR-CAĞIZ, KAHROLSUN SÖYLENİMİZ, KURTULUŞ SOSYALİZM SÖĞENİMİZ taşıyan Merkez ve Haberalma Propaganda ve Basın Büro Grafik Seksiyonu tarafından hazırlanmış olan afişler yüzbinlerce satıldı. Bütün illerimizin duvarlarını her türlü engellemeler ve afiş kapatma çabalarına rağmen süledi. Devlet güvenlik kuvvetlerinin, maocuların, CHP'li ve sosyalist adına elinde CHP'nin afişleri ile TIP afişlerini kapatanların bütün çabalarına rağmen, Çark Başak, yurdumuzun dört bir köşesinde görüldü. Polis astığı, Maocular engellemek istedikleri afişler, CHP'li afişler, arkadaşlarımızın tahrik saldırdı. Ama bunların hiçbirini görevleri olan süğünmey başlarıyla tamamladılar. TIP'nin afişleme konusunda en çalışan en güçlü parti olduğunun göstergeleridir.

Diğer taraftan TIP'ın EVET sloganını taşıyan zamkılı pullardan onbinlerce basılarak Türkiye'nin seçime katıldığımız illerinde duvarlara yapıştırıldı. Partili olarak ilk kez denenen bu afişleme yöntemi de olumlu bir deney olarak çalışmalarımız arasında yer aldı.

SEÇİM BİLDİRGESİ VE SEÇİM BİLDİRİLERİ

Seçim Kampanyası döneminde önemli bir belge niteliğinde olan diğer bir yayın da seçim bildirgesi idi. BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İŞÇİ İLERİ BAŞLIK-

lı seçim bildirgesi onbinlerce basılarak, işçi ve emekçilerin kişisel seslenişleri hitap etmişlerdir. Ayrıca 5 Haziran Hespaslaşma gündürü. "Sosyalizm yeniden seçimlerde", ve TRT'nin yayınlanmadığı demetlen milyonlara basılmış bütün illerde fabrikalarda, işçi ve emekçi semtlerinde, kalabalığın yoğun olduğu yerlerde dağıtılmıştır.

Sekiz yıl aradan sonra Türkiye İşçi Partisinin seçimlere katılımını önemli, işçi ve emekçilerin partisinin parlamentoda ve se- nisi yükselmesini gerektiriyor, gerçek kurtuluşun sosyalizme olduğu, 12 martçılar, 12 martın kahvesi, idam sehpalarının, yapılan işçilerin hesabının mutlak sosyalist hareketi konusunda yapılan bildiriler sabahın erken saatlerinde, akşam iş dönüşü dağıtılacak işçilerin ve emekçilerin büyük ilgisini gördü.

Seçim kampanyası başlar başlamaz partili arkadaşlarımız sorumluluğunda Görev gazetesi çıktı. Bu kampanya boyunca altı sayı çıkan GÖREV gazetesi her sayısız yüzün bir olmak üzere tam alyüzün basıldı ve dağıtıldı. Partillerin çoğunlukla elden dağıtılacak ve satılacak gazete bir kitle gazetesi olarak kolay okunabilir ve aranan bir gazete oldu. Mevcut basım ambarço- su karşılık partimiz için, partimizi tanıtmak bakımından son derece yararlı olan GÖREV gazetesi seçim kampanyası boyunca çıkan sayılarıyla işçi ve emekçi kitlelere bağ kurmada etkili oldu.

BELEDİYE HOPARLÖRLERİ VE ARABALARLA PROPAGANDA

Geniş kitlelere ulaşmanın bir yolu da hoparlörlerle işçi ve emekçi kitlelerin bulduğu bölgelerde sosyalist propagandaya yoğunlaştırmak oldu. Çoğu yerde sadece partimizin kullandığı bu olanak partimizin ve sosyalizmin geniş kitlelere ulaşmasını sağladı.

SEÇİM KASETİ

Radyo, televizyon ve hoparlör dışında sesli olarak yayılan diğer bir araç seçim kaseti idi. Partili arkadaşlarımızın hazırladığı seçim bildirgelerini bir bölümünü ve parti korosunun söylediği marşları içeren seçim kaseti kahve toplantılarında, mitinglerde, hoparlörlerle yapılan propagandada ve evlerdeki çalışmalarda etkili olan bir yoldu. Parti örgütümüzün seçim çalışmalarına yetecek ölçüde yapılan seçim kasetinden bütün parti örgütleri seçim çalışmalarında yararlandı.

KAHVE TOPLANTILARI

Seçim döneminde Partimizin özellikle üzerinde durduğu propaganda ve ajitasyon çalışmalarının başında kahve toplantıları, Kahve toplantıları bir yandan kahveye toplantı işleri gelenler, bir yandan her bir köşeye konmuş hoparlörler aracılığıyla çevre halkını ilayebilecek geniş bir propaganda ortamı yaratıyordu. Ayrıca her kahve toplantısında çevre afişlerle, sloganlarla ve pankartlarla süsleniyor bu da ayrı bir propaganda aracı oluyordu. Seçim kasetinden de yararlanan bu toplantılarda genellikle üç veya dört konuşmacı arkadaş sosyalist propagandaya belli bir işbölümü ile gerçekleştiriyorlardı. Ayrıca kahve toplantılarında önce duyuru niteliğinde el ilanları dağıtılıyor bu da ayrı bir propagandada çalışması oluyordu.

Seçim kampanyası boyunca denemeleri, işçi ve emekçilerin kişisel seslenişleri hitap etmişlerdir. Ayrıca 5 Haziran Hespaslaşma gündürü. "Sosyalizm yeniden seçimlerde", ve TRT'nin yayınlanmadığı demetlen milyonlara basılmış bütün illerde fabrikalarda, işçi ve emekçi semtlerinde, kalabalığın yoğun olduğu yerlerde dağıtılmıştır.

KIRSAL KESİMDE ÇALIŞMALAR

Seçime katıldığımız illerde sanayi merkezlerinden uzak yerlere kadar ulaşıldı. O ralarıda da partinin örgütlenmesi yolunda sağlam tohumlar atıldı. Simdiki tesbit edilen sayıların vermek gerekirse: İzmir'de 370, Adana'da 500, Amasya'da 70, Bursa'da 100 ve seçime katıldığımız illerde birçok köye gidilecek yurt ve dünya gerçekleri ile gerçek kurtuluşun sosyalizme olduğu anlatıldı. İstanbul'daki çevre köyler, Diyarbakır, Antalya, Tunceli, Kars, Vanlıca, Muğla, Kayseri, Kocaeli ve Samsun'da yapılan köy çalışmalarında hem şimdiye kadar kurulum- su gelişmiş illerler kuruldu, hem de yeni canlı işçi olanakları doğdu.

AÇIK VE KAPALI SALON VE AÇIK HAVA TOPLANTILARI, MİTINGLER

Seçimler dolayısıyla ilk kez bu denli yoğun olarak işçi ve emekçi kitlelere açılan partimizin bütün bu çalışmalarını yanında yurdun çeşitli illerinde ilk kez kapalı salon toplantıları ve mitingler düzenlendi. Birçok ve ilde ilde ilk kez düzenlenen kapalı salon toplantıları katilim ve toplantının niteliği bakımından son derece başarılı idi. Arbakat, İstanbul, İzmir, Bursa'da yapılan mitingler işçi emekçi ileri genç ve aydın katilimden oluşan kitleler izledi. Bütün mitinglerimiz sosyalistlere yararlı heyecan ve örgütü disiplin herkesin gururlanacağı ve unutmayacağı yanları idi.

Seçim sonuçları ne olursa olsun yukarıda sıralananların hepsi çok kısa bir zaman içinde örgütledi. Erken seçim kararı ile sıkıştırılan bu çalışmalar her şeye rağmen, başarı ile gerçekleştirilebilir. Bu mutlaka bilimsel ve üzerinde durulması gereken bir gerçek. Özellikle bundan sonraki örgütlenme çalışmalarında üzerinde durulması gereken çalışmalar ve artemenlerde işlenmesi gereken çalışmalar ve kurulan illerimizin unutulmaması ve köçmenmemesi gerekiyor. Çok sürmü olanakları, partillerine ve yakın çevreni ayıklarının yüzde onları ve başlılarına dayanana, ondan da önemlisi partilerinin gece gündüz bilmenden ortaya koydukları özveriyle çalışmaya dayanan çabalarına atılan tohumların meyvelerini bundan sonra toplanacak. Seçime girilirse girilirse her ildeki partili arkadaşlarımız partimizin attığı bu tohumları yetiştirmek ve meyvelerini toplamağ için görev başında- yız.

Hedefimiz Sosyalizmdir

Genel Başkan Behice Boran'ın 7 Haziran 1977 Sah günü İstanbul'da Örgütü üye ve adayyelerinin de katıldığı genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısında yaptığı konuşmanın özetini aşağıda yayınıyoruz.

Partili arkadaşlarımız,

Seçimler sonuçları Partimize ilişkin olarak, hiç şüphem yok herkes için çestli ölçülerde bir sürpriz oldu, olumsuz yönde bir sürpriz. Seçimlerdeki sonuçlarımızın parlak olmayacağını tahmin edebiliyorduk. İlk gündüğümüz seçimlerde büyük sonuçlar aabilmesimiz zaten mantıken beklenmezdi. Ayrıca 1977 seçimlerin özel şartları vardı. Yine de bir ölçüde degerlendirilmesinde yararlı sanıyoruz. Memleketteki halk kitlelerinin görüşlerini ve politik davranışlarını bir kutuplaşmaya doğru gittiği kayzet açık görüldü. Ve bütün seçim kampanyası da hepimizin, hatta en yuzeseli bir bakışla sahhp olan kimsenin göreceği ölçüde Adalet Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisi arasında bir çekişme bir iktidar kavgası, bir ikili tercih olarak sürdü gitti. Sonuçlar şimdiki östörler ki, oylar tahmin ettiğimizden de büyük ölçüde bir kutuplaşmaya doğru gitti. Ve CHP ile AP'nin dışında, MHP müstesna, diğer burjuva partilerinin erimesine yol açtı. Partimize için bir erime kesinlikle söz konusu değil. Bu kutuplaşma, tahmin ettiğimizden daha kesin olarak belirdi ve tercihler daha kemikleşmiş, katılaşmış olarak ortaya çıktı. Bu kutuplaşma süreci için, bir zirve, müdahale ederek yeterinde bir gedik açamadık, yani belirli bir ölçüde, göç doğurucu ölçüde oylar alacak kadar bir gedik açamadık. Bu kutuplaşma bir yönüyle olumlu bir gelişme, çünkü CHP'ye oy verenler, biliyoruz ki CHP'yi mutlak surette, olduğu gibi tuttuklarından dolayı, belirli bir tutarıyla, Partimize için bir güç oldukları için, onun gitmesini istedikleri için oylarını CHP lehine kullandılar. Olumlu bir gelişme bu, kitlelerin demokratik ölemlerini ve istemlerini gösteriyor ve MC'nin faşizma yönetiminin gitmesinde, iktidardan uzaklaştırılmasında ısrarı gösteriyor. Bu bakımdan olumlu.

Şimdi, buraya gelmeden de önce, öğrendiğimiz sonuçlara göre esas edilecek bu olumluluğu tahmin ediliği ölçüde hatta iki seçimin sonuçları, geçici kesin olmayan seçim sonuçları geldiği zaman alınan ilenzimin ölçüsünde değil, Cumhuriyet Halk Partisi'ne başına, daha bağımızlardan bir bir destek olarak iktidara gelmekten, gelebilecek durumundan uzak görünüyor. O zaman MSP ile koalisyonla mı gidilecek, nedir, bir hayli pürüzlü bir mesele. Diğer yandan, milliyetçi cephe partilerinin bakiyorusun onlar seçildikten aralarındaki göç dengeleri değişmiş olarak çözüyorlar, MSP bir hayli zayıflamış, hemen hemen yarıya yakın zayıflamış, CGP erimiş, ama buna karşılık Milliyetçi Hareket Partisi o oranında da, milletvekili sayısına da arttırmış. MHP

nin bu gelişmesinin altını bizlerin çizmesi lazım. Bu, memleketteki demokratikleşme süreci açısından en tehlikeli, en olumsuz bir gelişme. Ve CHP liderlerini yaptığı gibi öyle yuzeseli bir degerlendirme ile, bir konuşmayla ile geçiştirilecek bir ölçü değil. Dinledinizse veya okuduysanız Halk Partisi liderlerin sözlerini MHP hakkında şöyle diyor. MHP'nin gelişmesi önemli değildir, o mesele kolayca hallolur. Adalet Partisi'nin MSP'ye koymasına, teyidi etmesi sonucunda MHP oylarını arttırmıştır.

Şüphesiz AP kollamıştır, korumuştur MHP'yi, onu bir çok önceden belirttik. -AP ile MHP aynı derecede sorumlu, bir de aynı şekilde halindedir, Demirel kendi partisine, Adalet Partisine yaptırılmadığı varıca, kibirli eylemleri, saldırıları, cinayetleri MHP'ye yaptırılmaktadır. -ona kullanılmaktadır, diyerek bu olguğu ilk defa açıklayan bizim partimiz oldu ve bunu defalarca vurguladı. Ama bunun da ötesine gittik, burunla yetinemedik, yetinemedik, çünkü bugün altındaki sınıf yapısına bakmak lazımdır. Yine defalarca vurgulayarak faşizma tutmanışın, saldırıların, cinayetlerin toplumsal yapıdan kaynaklandığını ve bu toplumsal yapıda da, egemen sermaye sınıflarından kaynaklandığını, egemen sermaye sınıflarının kendi çıkarlarına işleyen bir düzeni demokratik hak ve özgürlükler ortama geçirebilecek olanıya salıya salıya oymak istedikleri, ancak işçi - emekçi kitleleri, demokratik güçleri baskı ve kontrol altında tutarak, geriletmeye çalışarak bu düzeni sürdürülebceklerini, bunun için de MHP'ye de daima ihtiyaç duyacaklarını, hatta CHP iktidara gelse bile, MHP önlü planda olma durumundan kayabilir, ama daima yedekte tutulacaktır, daima varolacaktır. Egemen sermaye sınıfları baskıları, saldırıları başvuramazsın, iktidarlardan sürdürülebilecek duruma değillerdir, dedik. Bunun için MHP'nin sayısal büyümesi hafife alınacak bir ölçü değildir, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak bizlerin özel bir dikkatle izlememiz gerekecektir.

Şimdi, MC iktidarı içinde güç dengeleri değişmiştir, ama MC'yi bütününde alırsanız, bütününde zararlı çıkmamıştır seçimlerden. MSP yarıyarıya immiştir, ama 190'a yaklaştığını Adalet Partisi, ve şimdiki aşkım 1900'ü aşmış Demirel buna temel ediyor ve -Dikeyi seçimleri götürmüş olan hükümet yani MC hükümeti, seçimlerden milletimizin onayına olarak çıkmıştır- diyerek ölmüşüzdü ki iktidarı yine bir Milliyetçi Cephe iktidarı olması lazım geldiğini üstü örtülü olarak ifade ediyor.

Bizim sonuçlarımızla gelince, bizim aldığımız oyların niceliği, seçimlerde oyların büyük kesin bir kutuplaşmaya doğru gitmesinin sonucudur, demokratik cephedeki bu kutuplaşmanın altında da kitlelerin MC'den her ne pahasına olursa olsun kurtulması ve daha demokratik bir ortama kavuşmak önemli, istemi yatkındır. Bu a-

çından olumludur, dedim. Bu konuda biz şu nu anlatamadık: MC iktidarlardan kurtulmamız önemli, demokratik ortamın geliştirilmesi önemli, bunlar için biz de savayız, ama CHP kendi başına bunu sağlayamaz, CHP'nin sonunda işçi sınıfının partisinin bulunması gerekir, çünkü sınıfsal yarıya, demokratikın gerekçesini savunuyoruz. Temel gücü, önder gücü işçi sınıfıdır. Yalnız sosyalizmin değil, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin de temel gücü, önder gücü işçi sınıfıdır ve partiler düzeyinde de bu, işçi sınıfının partisidir.

O kadar acele bir kurtulma isteği vardı ki kitlelerde, -Aman CHP iktidara gelin, kurtulalım şu MC'den, biraz ferahlayalım ondan sonra... ondan sonra düşünürüz ne olacakmış- gibi bir tutum içinde girtilmiş. Bir sebebi bu, ikincisi sebebi, çok daha bilimsel olarak Türkiye İşçi Partisine karşı yarıya bu seçim döneminde değil, uzun bir süredir oluşturulmakta olan bir kuşatma hareketi vardır. Bu geçişimiz kişiler değil, geçen çok hatırladığımız kadaryalı ilk defa bu konuşma Karş Başak'da ve Yürüyüş'de çıkan bir yazımda değindim: -Burjuvazinin hesapları ve TIP- aynı taşıyan yazımda aşağı-yukarı bir buçuk yıl önce, şu 25. maddesi sınırlarında TIP hedef aldığını, TIP'ı kuşatmak ve tecrid etme için büyük bir operasyonu giriştiğini, bu operasyonunda büyük burjuvazî - DISK üstü yönetimi, - CHP ve kendilerinin sosyalizmin havarileri sanan birtakım işçi ve çevrelerin üst üste düştüğünü, üst üste çakıştığını belirtmiştim. Ve böyle bir kuşatmaya Türkiye İşçi Partisi'nin tecrid etmeye çalıştıklarını, o zaman açıklamıştım. Bu konuşma sonra defalarca konuşulmuş, demelerce ve yazılarda değinildi, bu konuşma işlendi. Şimdi bu kuşatma ve tecrid cabaları seçimler dolayısıyla bu çevrelerin tutarlı olarak, birleşmiş olarak, bu kuşatmaya katılanlar başlıca iki kategori ayrılabilir. Birincileri gerçekten yetir derecede bu işleri bilenler, aman oylar bölünmesin, oyumuz boşa gitmesin, şu CHP gelsin filan diyen, yani yeterince bilincil olmayan kesimler, bunlar işi niyetle yanlış insanlar. Bir de asıl başkaları var, onlar da bilerek bilmeyecek bir kayırtılaşmaya kayıyorlar ve bunun sonucu TIP'e karşı kesin vaziyet alıyorlar. Kendilerini çok sosyalist biliyorlar. Hatta bilimsel sosyalist olma açısından Partiyi filan eleştiriyorlar. Ama altında kayalar, kişisel düşünceleri bozulmuş devrim ateşleri de sosyalistlik, bilimsel sosyalistlik, devrimcilik elden gitmesindir. O zaman bir takım görüştürürler, işte henüz vakti değil CHP gelin, demokratik ortamın gelişmesi, ondan sonra işçi sınıfının partisi kuruluyor, gelisir denirler. Partiyi ilk kurma çalışmalarını yapılmış zaman bu çevreler ve kişiler böyle dediler, seçimlere girmemiz konusunda da böyle. Hiç kolayına gidecekler dedim gibi, ama hem de sosyalizmi, devrimciliği hiç kimseye bırakmayacakları, onların

inhalırlarında olacak adeta, onların yetkinde olacak, ne doğrudur, ne doğru değildir, onlara göre saptanacaktır. Bunların içinde küçük ama eskiden Partiyi'ye ilişkin olmuş olan bir grup var. Bunlardan bir kısmı şimdiki piyasaya çıkmış vaziyette, bir gazetede yazıyorlar Partiyi'ye atıp tutarak, kendilerini çok yüksek düzeyde teorik birtakım analizler, degerlendirmeler yaparlar. Etkinlikleri çok. Eski partili oldukları için sadece değinmek istedik. Bunların ferretuuna şimdiki, burada girmek istemem, yalnız şu kadarnı bilmenize fayda var, Osman Sakalsız arkadaşın dediği gibi bu kişiler, bu eski TIP'iler, o zaman mahkemede verdikleri ifadeler ve takındıkları tavrı ve gösterdikleri davranışlarıyla değil bukkun örgüt olarak TIP'den istifa etmek, çıkmış işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinden istifa etmiş oldular. Bir daha kabul edilmemek üzere. Edilmeyecek surette istifa etmiş oldular, davranışlarıyla, ifadeleriyle, tutumlarıyla.

Aldığımız sonuçlara oyların düşük olması bir, başta bahsettğim, genel olarak kitlelerde oyların bir kutuplaşmaya gitmesi, milliyetçi cepheci her ne pahasına ve her ne şekilde olursa olsun kurtulmak isteminin ağır basmasıdır, ikincisi de kendilerinin sosyalist diyen, öyle görünmüş işçilerin ve çevrelerin gayle bilincil bir şekilde Partiyi kuşatma ve tecrid etme hareketini yürütmeleri, geliştirmeleri ki, onların bu hareketinde aslında, demin bahsettğim büyük burjuvazinin TIP'ı kuşatma ve tecrid etme operasyonuyla üst üste, denk düşüyor, aynı yer düşüyor. Böylece burjuvazî bir söz söyle sosyalist aydınların yarılanmış oluyor.

Bu kuşatmanın farkındaydık, kutuplaşmanın da farkındaydık, ama bunun degerlendirilmesinde yalnızlık, bütün bu kuşatma hareketiyle rağmen, bu kutuplaşma gelişimine rağmen, biz yeterince bilimsel olarak ve belli bir gök açabiliriz bu kuşatmada, bu eğilimde, oylarda kendimize belirli bir yer edinebiliriz diye düşünmüştük. Bu degerlendirme yalnızlık. Kutuplaşma çok daha kemil olarak meydana gelmiş, ve bu kuşatma, bu çember içine alma da fazla kemikleşmiş; onu yeterince kıramadık. Kırarmışızın bazı objektif sebepleri var. Birisi, erken seçime girdiğimizi için, zaman katmadı, yani Ekime kadar bizim bir seçim çılması, propagandası süremesi, işçileri, kitleleri eğitme seçimleri için daha uzun bir çalışma süremiz olmalıydı, bu çembere kırılması daha başarılı olabilirdik. Ekim ayına kadar. Yine, erken seçimlere girdiği, vakti çok daraldı. Ve bu kısa sürede bunu kırmağa zorluk çekmemizin bir sebebi de, bu bizi kuşatmaya ve tecrid etmeye çalışan çevrelerin son dakikaya ka-

dar Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlere girmeyeceği propagandasını ısrarla yürütmeleri oldu. Seçimlerin son haftasına geldikden sonra bile, bana arkadaşlardan şöyle haberler geliyordu, kendilerinden temasta oldukları çevrelerden şöyle haberler geliyordu: -İşçi Partisi 15 ilde girdi, propagandasını da yapıyor, mitinglerini de yapıyor, afişlesimini, bildirilerini, hepsini de yapıyor, ama bütün bunlar aslında, propagandanın yapılabilecek, sesini duyurabileceği için; son anda, seçimlerin bir gün önce, son radyo konuşmasında seçimlerden çekileceğini açıklıyorlardı.» Ve belki bu kutuplaşma eğiliminin ağır basması dolayısıyla da, CHP'ye oy verme eğilimi insanları, Türkiye İşçi Partisi'nin gerçekten seçimlere girmeyeceği inanamak istemiyor, çünkü içlerinde girmesini dileği vardı, çünkü içlerinde bütün oyları CHP'ye gitmesi dileği vardı. Bilirizsin, biz insanları belirgin psikolojik bir özelliği, olmasını istediğimiz şeylere daha çabuk inanırız. Genelikle, o labalmesi gereken mümkün olan şeylere değil, olmasını arzuldığımız şeylerin olabileceğine inanırız. Böyle psikolojik eğilim vardır ve bu eğilim ağır basıt, sonuna kadar hep Türkiye İşçi Partisi'nin seçimlerden çekileceğini sandılar.

Şimdi, bu durumlara rağmen, belli ölçüde de kirabiliriz söz konusu eğilimi ve kuşatmayı ve belli ölçüde oy alabiliriz diye degerlendirдик, bu degerlendirme yanlış çıktı. Bir yanlış söz konusu öyleyse, bundan şu netice çıkar mı? -Öyleyse, yani bir ölçüde degerlendirseydik, seçimlere girmez miydük? Girmemiz yanlış mı oldu. Kesinlikle derim ki, hayır. Seçimlere girilirdi. Seçimlere girmek partiyi tanıtmak, ötek çapında sesini duyurmak bakımından önemlidir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinden kurulduğunda durum öyledir. Burjuva partilerinin durumu ögü silinmez. Diğer burjuva partilerinin, durumuna göre saptamamız işçi sınıfının partisinden kurulmasını zamanıdır, değil midir. Halbuki böyle saptamaya kalkıştılar, Burjuva partilerinin durumuna göre, CHP'nin durumuna göre İşçi Partisi'nin kurulmasını henüz erkenden, zamansızdır dediler. İşçi Sınıfının bilimsel sosyalist partisinden ne kuruluşu, ne seçimlere girip girmemesi diğer burjuva partilerinin konumuna, gelişmesine göre saptanmaz. Nerede işçi sınıfı varsa, orada mutlaka ve mutlaka işçi sınıfının partisi olacaktır. Yasal şartlar müsaitse işçi sınıfı olamaz. Ne ölçüde, ne büyüklükte bir işçi sınıfı varsa, o ölçüde de bir partisi olur. Partisi büyük olur, küçük olur, orta boyda olur, şu etkinlikte olur, bu etkinlikte olur; o, şartlara bağlıdır, ama işçi sınıfının varoluğu

gırmeye hiçbir zaman işçi sınıfının partisi olmasa da olur, seçimlere girmese de olur, fiilen burjuva parti, onun şu yörelerini yapıyor gibi sözde gerçekleri iletir sürtlemez. Bu son derece kesin, üzereler ile sürtlemez. Bir tereddütte mahall olmayan bir gerçektir. Nerede işçi sınıfı var, orada mutlaka ve mutlaka partisi olmak zorundadır. Yasal partisi olabiliyorsa, olmak zorundadır. Küçük olabileceksin, küçük olur, Efendim o kadar küçük olur ki, fazla sesini duyuramaz. Olabilir. Seçimler temel ölçü değildir, tek ölçü de değildir.

Şimdi, seçimler ve parlamento konusunda, iki noktayı, iki yanlış tavrı işi tespit etmek lazım. Birincisi şu: seçimler, parlamentoya küçümsenek. Geçen dönemde, yasal olarak Türkiye İşçi Partisi vardı, o seçimlere girebiliyordu, diğer politik sok gruplar partileşebilmiş değillerdi ve yıllar boyunca o zamanın Türkiye İşçi Partisi'ne yaptıkları suçlama: -Bunlar parlamentarist, parlamentarızma sapsızlar, seçim değili seçim kazanıyor, yolu iddiyalardı. Seçimlere katılmıyor, parlamentoda yer almıyor durmadan küçümsüyor. Bu türüne yanlış. Bir memlekette seçimler varsa, parlamento varsa, işçi sınıfının yasal partisi varsa işçi sınıfının politik mücadelesinin önemli bir parçasıdır seçimlere katılmak ve parlamentoya girmek. Şimdi bize, ben eminim, vaktiyle parlamentarist olmakla bizi suçlayanlar, parlamentoya girmeyi, seçimlere girmeyi küçümsüyorlar, reddediyorlar yükleniyorlardı: -Bu seçimlere girdi de ne oldu, işçi sınıfının ölümsüzlüğü aidi, bu partiyi, işçi sınıfı temsil etmez, yöyledir, böyledir, işi bir sürü laf edeceklerdir. O zaman bizim onlara hatırlatmamız gerekir: Hanı ya seçimlere girmek, parlamentoya girmek parlamentarizmdir? Siz ne diye bu nu şimdiki bu kadar önemsiyorsunuz?

Şimdi öbürünü, ikinci noktayı belirtmek gerek. Seçimlerin ve parlamentonun olduğu yerde işçi sınıfının yasal partisi mutlaka seçimlere ve parlamentoya girmeyi hedef almakla beraber, seçimlerin ve parlamentonun kendisinin temel görevi, temel eylem alanı olmadığın bilir. Seçimlere ve parlamentoya girmek çalışma ve çabaları, işçi sınıfının politik partisinden yürüttüğü mücadeleden bir parçasıdır ancak. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinden temel görevini, temel eylem alanı işçi sınıfı amaçlı olarak, bu örgütlenmeyi geliştirmek, işçi sınıfını iktidarı için hazırlamak, hareketi dar sınıf çıkarları durumuna ötesine geçiletiş, işçi sınıfını memleketi yönetebilecek, le politikasya, dış politikasya, ekonomi politikasya, kültür, eğitim, sanat politikasya (ulu alanlarında) gelişti, yetenekli olarak yönetebilir bir güç getirmek, bir duru-

dan değerlidir. Seçim çalışmalarını, seçimlerden sonra örgütlenmeyi faaliyetlerini genişletmek, geliştirmek üzere kullanır. Seçimde yaptığı propagandaları, seçimlerden sonraki propagandalarına bir giriş noktası olarak kullanır. Daima gözü uzun vadeli çalışmasındadır, yani işçi sınıfı ve emekçi kitleleri örgütlemek, bilinçlendirmek, politik bir güç haline getirmek hedefine yöneliktir. Bu hedef için kullanır seçim çalışmalarını. Onun işçi seçimlerde yaptığı, kitlelerin nabzına göre şerbet vererek o toplama değidir. Kitlelere gerçekten getirdiği çözümler, öneriler varsa elbette bunları lietir onlara, onların oylarını almak için. Onlara anlatır, yoksa köprü için ve önerir. Küçük araçlarının kredi meselesinde ve düşünüyör, ne öneriyor, küçük esnaf ve zanaatkarların meselelerini nasıl görüyor, nasıl çözümler öneriyor, bunları bildirir, elbette. Bunları oy avcılığı olarak değil, gerçekten önerileri bu olduğu için, bunları kitlelere duyurur, bunun sonucunda da oy almaya ümid eder. O başka, onu yapa. Ama sırf oy almak için bir şey söylemez ve esas bakış açısı, örgütlenmeyi kolaylaştırılabilecek, olanaklarını genişletebilecektir. Onun işçi seçimlerde bu somut önerileri yapmakla beraber, esas itibarıyla duruma, koşullara doğru, gerçekçi tahillere, değerlendirmelere koymaya uğrasın, onları belirler. Bunun özetlemeye, kafalara yerleştirilmeye çalışır. Durum nedir, şartlar nedir, gelişmeler ne yündedir, bunları aydınlatmaya, öğretmeye çalışır, uyarıya çalışır ve ilerde olabilecekleri, yani şimdiki gidış grafiği şöyledir eğer, bu çizgi ileride doğru neresi uzanacaktır, ve ilerde gelişmeler nasıl olacaktır, onu haber vermeye çalışır. Seçim propagandalarında esas hedefi budur. Gene seçim çalışmalarının bir parçası olarak yeni yeni çevrelere yörelere girer, örgütüyle, kudrolayışa, üyeleriyle parti. Yeni çevrelere yeni köprü başları kurar. Yeni çevrelere, yeni yörelere, yeni illişiler gerçekleştirir, bağlar birbirine ve bu suretle kitlelere daha geniş ve daha derinden girilebilir, sokulabilir ve orada köprü başları elde etmek imkânını sağlar. Bu aşılardan baktığımız zaman Türkiye İşçi Partisi'nin seçim çalışmaları son derece başarılı olmuştur. Partimiz zaten, seçimlere gelinece kadar yaptığı çeşitli eylemlerle, örgütsel gücünü, örgütsel yeteneğini göstermiştir. Dosta karşı da, düşmana karşı da göstermiş, kabul ettirmiştir. Hangi eyleme girmiş-

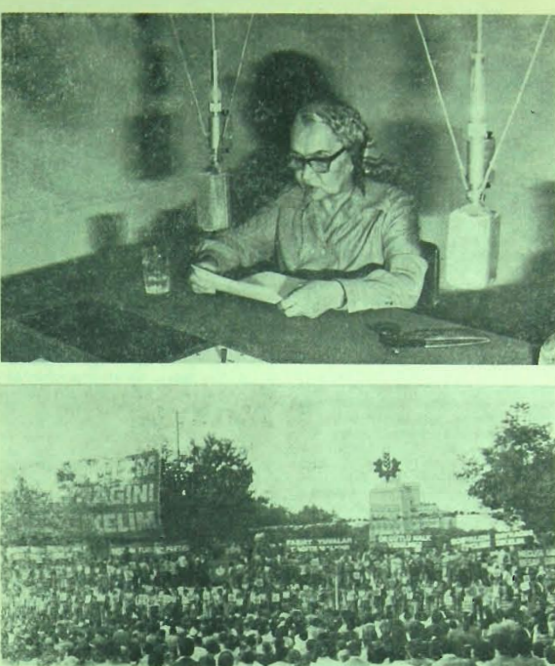
sek oradan büyük başarıya ulaşmıştıydık ve bütün eylemlerimizde gözlemlerimiz yaptıkları tespit ve benim aldığımız haberler özellikle disiplin üzerinde, ne kadar disiplinli, ne kadar iyi organize edilmiş olduğu üzerinde durulmuş olmalıdır. Seçim çalışmalarında da, aşılmelerimiz ve bildiri dağıtımlarımız, kahve toplantılarımız çok başarılı olmuştur. Gerek maddi olanakları bizden çok daha geniş olan, gerekse, üyeleri bizden bilmem kaç misli fazla olan partiler böyle yoğun çalışma yapamamıştır. Biz yaptık.

Bu aşılardan ele alınca, seçim çalışmalarımız son derece başarılı olmuştur. Ve bu seçimlerde bizim yaptığımız propagandanın önemli, bilhassa ileride açığa çıkacaktır. İleride inandırıcı olabilmemiz için, şimdiden onları tespit edip kamu oyuna duyuramamız gerekiyordu. Aç önce söyledim, işçi sınıfının partisinin görevi, önceden haber vermek, uyarı yapmak seçimde dedim. Bu uyarı yapmasaydık, önceden haber verseydik, işler olup bittikten sonra, bir bunu biliyorduk demenin hiç etkisi olmaz. Ama şimdi, örneğin, İleride Cumhuriyet Halk Partisinin beklentilerin olusmadıkça, CHP'ni zigzagları ortaya çıktıkça, "Biz söylemiştik, diyebileceğiz, elimizdeki tüm meklemekte duyurulmuş belgelerle. Programımızda ve bildirilerimizde filan, daha küçük çevrenin okuduğu belgelerle değil, sadece, bangar bangar radyolardan söyledik. Açık hava mitinglerimiz söyledik, kahve toplantılarında söyledik, kapalı salon toplantılarında söyledik. Bunun öneti daha sonra çıkacaktır, bu önceden haber vermek, önceden uyarı yapmak durumunun.

Din bir gazetede okudum, AP şöyle, CHP böyle, CGP, DP, TIP ise ezildiler deniliyordu. Bugün de bir fikra yazarı "erken öten horozdan söz etmiş. "Erken ötme" konusunu aç önce açıkladım. Erkeni merkezi yoktur. Nerede işçi sınıfı var, orada partisi olur. Bu kesin. Burjuva partilerinin durumuna göre saptanmış işçi sınıfının partisinin kuruluş zamanı ve yapacağı eylemler. İkincisi, ezilmek kesin sözkonusu değil, aldiği oylar dolayısıyla TIP'in durumu hiçbir zaman CHP'nin, DP'nin, CGP'nin durumuna benzetilemez. O partiler ilkinde siyasi sahanesinden silinmişlerdir. Halahur Türkiye İşçi Partisi, bilinci disiplini üyeleri, kadroları, örgütüyle, sapaşlağın ayaktaadır. Şurada beraberce bulunup meseleleri tahill etmemiz, bunun işte şu anda ele tutulur bir delildir. Hiçbirimizde bir yulgünlük bir umutsuzluk hali yoktur, olamaz, çünkü biz böyle bir geçici seçimdeki oylar durumundun dolay hareketin uzun vadeli açışını katien gözden kaçırıyoruz ve öyle küçük engeller dolayısıyla öyle umutsuzluğa kapılmak ve, gibi hallerle düşmeyiz. Biz ayaktaadır, şurada şu toplantı ayakta olduğumuzdu gösteriyor, bütün örgütlerimiz ayaktaadır, çalışmalarına devam etmektedir ve de edecektir. Onun için öbür partilerin durumuna kesinlikle benzemez. Bundan sonra, bu birikiminde, şimdiki kadarki çalışmalarımızdan ve seçim çalışmalarından aldığımız birikimle, eylem ve uğraşlarımız daha bilinci, daha hızlı olarak sürdüreceğiz. Seçim dönemi bitti, yaz da geldi, şimdiki biraz işler tavşarı tutumuna girmeyeceğiz. Seçim döneminde çok değerli illişiler kurduk, Ankara'da kuruldu, İzmir'de kuruldu, İstanbul'da ve di-

ger yerlerde kuruldu. İllişiler, emekçilerin oturdugu mahallelerde Görev dağıtımı dolayısıyla, bildiri dağıtımı dolayısıyla, kişi kişi, ev ev, illişiler kurulumuştur. Bu illişiler mutlak mutlak devam ettirmek lazımdır. Şunu da kafamıza iyice kazıyalıyız ki, seçimlerde oy alabiminen yolu, sadece seçim döneminde yapılan çalışmalarla olmaz. İki seçim arasında Parti'yi kitlelerde ve mekan olarak mahallelerde tutturup, köprü başları oluşturulur, illişiler kurulur, seçim zamanı esasen mevcut olan bir temel üzerine işlenen o temel canlandırılmaya ve geliştirilmeye çalışılır. Ama böyle bir temel oluşturulmaması, böyle köprü başları kurulmaması, yalnız üç haftalık seçim döneminde yapılan çalışmalarla gerçek illişiler kurulup Parti kabul ettirilemez, yeni illişiler, hemen oylara dönüştürülemez. Bunu gayet iyi bilmemiz lazım. Önemüzdeki Aralıkta mahalli seçimler var, iki sene sonra kısmi senato seçimleri var, dört sene sonra gene genel seçimler var. O günlere kadar, yarından başlayarak, İstanbul'ün çeşitli işçi emekçi mahallelerinde oluşturduğumuz illişileri daha da genişletmek üzere çalışmalar yapmalıyız, işyerlerinde bu çalışmalar yapmalıyız. Bu da sonunda geliyor dayanıyor çalışma ekiplelerini çalışmamıza. İyi organize edilmiş çalışma ekipleri varsa bunları yeniden örgütleyip, raylarına oturtmak ve raylarına oturtmuş ekiple de mahalle ekipleleri veya işyerleri ekipleleri olarak hiç ara vermeden çalışmaya sokmak ve bu çalışmayı daha etkin, daha tutarlı, daha sürekli, daha dinamik, daha canlı hale getirmek görevimiz. İhmal etmeden yapacağımız görev. Seçimlerin bu yararı olmuştur, üyelerimiz, kadrolarımız, hatta en yüksek kademedeki yöneticilerimiz önemli deneyimler kazanmışlar, becerilerini geliştirmişlerdir. Ankara ilimizde söylediler, seçim döneminde propagandaya başladığı zaman bir kaç konuşmadan başlasaydık, yokmuş, üç haftalık dönem sonunda, yirmi beş konuşmuş, yani konuşmamız diye nitelenecek kadar yetmiş, köprü başları kendini indirebiliriz 25 konuşmaya çalışık çıkmış. Aynı zamanda bu çalışmalarında ev ev, kişi kişi temas kurmak olanğı elde edilmis ve geliştirilmiştir. Kahvelerde yapılan toplantılardan sonra oturma kişi kişiye karşılıklı abıpaça sohbet etmiş, illişiler kurmak alışkanlığı olmuştur. Bu illişilerden kopmadan, bu alışkanlıklar unutulmadan, çalışmalar sürdürmek gerekir. Bunun yanısıra, Parti bir bütün olarak, İller bir bütün olarak mutlakla dışı dönük eylemlere dönük çalışmalıdır. Kasa bir süre sonra yeniden aktiflemeye geçebiliriz. Görev gazetesinin dağıtım eylemlerine girebiliriz, kapalı salon toplantıları, gerek işyeri konuşmaları için, gerek eylemler toplantıları biçiminde toplantılar yapabiliriz ve yapmalıyız.

Seçimleri değerlendirmeye konusunda görüşlerimiz budur. Partinin böyle bir çalışma göstermiş olmasından büyükü kavanc duyuyorum ve sonuçları biz aç çok hayal kırıklığımız uğratmış olmasına rağmen herkesin kafası dik, kendinden emin ve dinamik bir tutumda olduğundan daha büyük kavanc

duyuyorum. Elbirliğiyle giderek bir kaç tane çembere de bitünüyle kıracağız. Partimiz ayaktaadır ve kendil yoldan yürüyecek. Her zaman söyledik, başımızdaki demokrasi, sosyalizm mücadelesinin yolu, bir dikensiz zil bahçesinden geçen yol değildir. Hedefimiz sosyalizmdir. Onu hedef al-

rak dümen tutuyoruz gemimizde, bir rota izliyoruz. Bu rotada önümüze kayışıklar çıkar, ters yönde rüzgarlar ve akıntılar olur ama kayışıkları aşarak ve ters yönde rüzgarları ve akıntıları göğüsleye, sırt rotada sosyalizme doğru ilerleriz. Tışkırkılır.

Yeni Broşür :

«Sayılarla Türkiye»

Merköz Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosuna bağlı bir ekip tarafından hazırlanmış olan bu araştırma, Türkiye'nin sosyo - ekonomik yapısını sayısal verilere ağırlık vererek açıklamaktadır.

Fiyatı 750 TL. dir.

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtıcısı ve en iyi okuyucusudur.

Pakistan'daki gelişmeler

İstanbul'da derin bir değişim gerçekleşti. Birleşik Milletler Genel Kurulu'nda Pakistan'ın üyeliği onaylandı.

Geçtiğimiz Mart ayının başında yapılan seçimlere bu hava içinde girildi. Seçimlere başlıca iki politik örgüt katıldı: Pakistan Halk Partisi ve muhalefetteki dokuz sağ partiden oluşan Pakistan Ulusal İttifakı. Bu İttifak'da yönetici rolü büyük sermayedarlar ve toprak sahiplerinin sözcüsü aşırı sağcı Cemaat-i İslami Halk Partisi.

Pakistan seçimleri Halk Partisinin zafarıyla sonuçlandı. 200 milletvekilinin bulunduğu parlamentoda PHP 155 üyelik bir çoğunluk sağlamıştı. Seçim sonuçları konusunda umutlu olduğunu söyleyen sağ partiler ittifakı ise ancak 36 üyelik kazanabilirdi. Gözlemciler, İktidar partisinin seçimlerdeki başarısını 1971'den bu yana bir ölçüde gerçekleştirdiği toplumsal ve ekonomik reformlara bağlıyorlardı.

Seçim kampanyası süresince ülkedeki gerilim en üst noktaya tırmanmıştı. Bunun sonucunda önemli karışıklıklar ve hatta silah çatışmaları oldu. Seçimler kaybeden gerici partiler ülkede karışıklık yaratarak bölgeye bir dış müdahale için zemin hazırlamaya başladılar. Seçim kampanyası sırasında Ulusal İttifak, besin maddelerinin fiyatlarını 1970'deki düzeye indireceğini ve seriat düzenini yeniden geçerli kılacağını vadeliyordu. Bunun dışında muhalefetin millileştirmelerini kaldırılması ve özel sektörün güçlendirilmesi çağrısına Pakistan seçmenlerinin büyük çoğunluğunu oluşturan emekçiler iltilaf etmediler. Daha sonra dört eyaletin yasama meclisleri için yapılan seçimler de İktidar partisinin zafarıyla sonuçlandı. Seçimlerde umduğunu bulamayan gerici muhalefet, seçimlerde yolsuzluk yapıldığı ve seçme özgürlüğünün kısıtlandığı iddialarına önce meclis çalışmalarını boykot etmekle işe başladı. Daha sonra başbakanın istifasını ve seçimlerin yenilenmesini istemeye başladı. Ancak gericiler ve emperyalizim bununla da yetinemedi. Halkı güvenlik kuvvetlerine karşı kızdırmaya ve genel grev çağrılarını yapmaya başladı. Muhalefet lideri Asker Han seçimler öncesinde şöyle demişti: «Sonuçlar ne olursa olsun İktidar'lar bizi alacaklar...» Bhutto muhalefet temsilcileriyle önce görüşme yoluyla anlaşmayı denedi ancak sonradan daha kesin önlemler alma zorunluğunu duydu.

Emperyalist güçlerin bağımsız bir Pakistan'a ne yolla olursa olsun müdahale etmek istedikleri bir gerçek. Şu anda CENTO üyesi olan Pakistan'ın bölgede ABD nüfuzunun bir temsilcisi olarak kalmasını sağlamak için iç savaş çıkartıcıları yapmakta da geri durulmuyor. Kişilikli bir dış politikaya izlenmesinden yana olan Bhutto yönetiminin bu tutumu emperyalistleri kuşkulandırıyor. Bhutto çeşitli zamanlarda yaptığı açıklamalarında Sovyetler Birliği ile ilişkileri artırarak bir dış politikası kurmasını istediğini belirtmişti. Bunun dışında son yıllarda iki ülke arasındaki ticari ilişkilerde de belirgin bir artış görüldü. İki yıl önce yapılmasına başlanan Karacik'deki büyük çelik kompleksi iki ülke arasındaki dostça ilişkilerin bir başka kanıtı.

Pakistan'daki bunalmı çözmek ve emperyalist komployu pürkürülebilir için tek yol, emekçilerin ve Pakistan'ın gerçekten ilerlemesini ve ulusal bağımsızlığını güçlendirmesini isteyenlerin birliğinin gerçekleştirilmesidir.

Pakistan'da son ayların olayları bütün dünyada ilgiyle izleniyor. Gitgide daha şiddetli ve kanlı bir hal alan İktidar - muhalefet çatışmasının temelindeki nedenleri öğrenmek isteyenler, burjuva yayın organlarındaki şu ya da bu eyaletteki çatışmalarda ölenlerin sayısı, İktidar ve muhalefet temsilcilerinin yaptıkları görüşme vb. haberleriyle yetinmek zorunda kalıyorlar. Pakistan gerçeğini bütün boyutlarıyla araştırıp elde edilen verilerin ışığında günümüzdeki gelişmeleri çözümlenmek büyük önem taşıyor.

Bugünkü Pakistan'ı anlayabilmek için Pakistan devletinin kuruluğu günleri göz atmak gerekir. II. Dünya Savaşı sonrasında dünyanın dört bir yanında bu arada Asya kıtasında yükselen ulusal kurtuluş hareketi Hind yarımadasında da giderek daha geniş kitleleri safına kazanmaya başlıyordu. Böylece, eski bir İngiliz sömürgeci olan Hindistan bağımsızlık yoluna gidiyordu. Ancak yenilginin kendisi için kaçınılmaz olduğunu gören emperyalizim Hind yarımadasındaki bu kaybını en aza indirmenin yollarını arıyordu. Böylece din ayırımı dayalı iki ayrı devlet kurmasını düşüncesi böyle ortaya atıldı. Aynı topraklar üzerinde yanyana yaşamakta olan müslüman ve hindu halkları birbirlerine karşı kıskırtılacakları sonunda Hind yarımadasında yaşayan müslümanların Hindistan'dan kopmalarını sağladı. Hindistan'ın bağımsızlığına kavuşmasına karşılık emperyalizm, Pakistan devletinin kişiliğinde bölgedeki kalması başarılmış oluyordu. Ancak Pakistan'ın kuruluşuyla birlikte ortaya çıkan bir başka özelliği, daha sonra emperyalistler ve onların müttefiki egemen sınıflar tarafından kullanılacak: Pakistan birbirleriyle toprak bağlantısı olmayan iki ayrı bölgeden oluşmuştu.

Bağımsızlıktan ilk seçimlerin yapıldığı 1970 yılına kadar geçen 23 yıllık sürede işbaşına gelen yöneticiler başta ABD ve İngiltere olmak üzere emperyalizmin ve yerli egemen sınıfların temsilcileriydiler. Yapılan ilk seçimler sonunda parlamentodaki çoğunluğu geniş köylü yığınlarının çıkarılmasını savunucusu Avamı Birliği ele geçirdi. Bu parti Batı Bengal'de örgütlenmişti. Seçimlerden sonra, devlet başkanı General Yahya Han'ın meclisin önemli anayasal ve politik sorunların çözümlemesinden sonra açılacağı yolundaki açıklaması üzerine Şeyh Mucibürrahman liderliğindeki Avamı Birliği Bangladeş'te bir ayaklanma başlattı. Bu ayaklanma sonucunda Bangladeş Pakistan'dan ayrı, bağımsız bir devlet olarak ortaya çıktı. Bununla birlikte bir başka gerçek de çok açık biçimde ortaya çıktı. Eölgedeki çıkarlarının bir ölçüde de olsa sarsıldığını gören emperyalizim, dinsel ayrılıklar, o da yöresel ayrılıklar - etnik ayrılıkları sonuna dek alevlendirerek «böl ve yönet» politikasını uygulamaya koyuyordu. Böylece emekçilerin birbirini kırmaya sağlanarak egemen sınıfların gücü korunuyordu.

1971 aralığında devlet başkanlığına Pakistan Halk Partisi lideri Zulfikar Ali Bhutto geliyordu. Bu, Pakistan'daki askeri rejimlerin sonunu ve parlamenter rejim döneminin başlangıcını da simgeliyordu. An-

cak egemen sınıfların askerler aracılığıyla gerçekleştirdikleri yönetim Pakistan'ı getirdiği nokta hiç de iç açıcı değildi. Ülkedeki tüm kilit mevkilerde büyük sermayedarlar ve toprak sahiplerinin temsilcileri bulunuyordu. Gayri safi milli hasıla nüfustan çok daha yavaş biçimde büyüyordu. Ülkede açlık tehlikesi günden güne artarak bir çığ gibi büyüyordu. Bu dönemde ilgili bazı rakamlar şöyle: Çocuklardaki ölüm oranı 1000'de 142'ye ulaşmış durumda. Okuma yazma bilmeyenlerin ülke nüfusuna oranı ise % 80.

İşte Pakistan Halk Partisi yönetiminin devraldığı panorama. Bu parti, «aşamalı reformlar aracılığıyla İslam sosyalizmini bir federe devlet çerçevesinde» kurmayı amaçlıyordu. Bu amacını gerçekleştirebilmek için de bir parlamenter hükümet sistemi ve «karma ekonomiden» yararlanacaktı. Pakistan Halk Partisi İktidara gelmesinden hemen sonra bazı önemli sanayi kollarında devlet denetimini gerçekleştirdi. Devletin ülke ekonomisindeki konumunu güçlendirmeye yolunda bankalar, sigorta şirketleri, balıkçılık, pamuk ihracatı ve petrol ticareti millileştirildi. 1975 - 76'da tahıl, un, bitkisel yağlar, şeker ve bir dizi ürün üzerinde kurulan devlet denetimi sayesinde ulusal ekonomi dengeli bir yapıya kavuştu. Ancak hükümet özel girişimi de destekliyor, kârlardan alınan vergileri azaltıyor ve yerli sermayedarlara başka ayrıcalıklar da tanıyordu. Bunun dışında devlet işsizliği azaltmak ve yeni iş olanakları yaratmak amacıyla orta ve küçük ölçekteki işletmelere yardımcı oluyordu. Çıkarılan bir iş yasaıyla işçilerin işletme yönetimine katılması sağlanıyor, işgünü süresi için bir üst sınır getiriliyor.

Tarımda da önemli bir gelişme sağlanmıştı. 1970'de 5.6 milyon ton olan buğday rekoltesi 1976'da 8.5 milyon tona ulaştı. 1972'de bir tarım reformu aşamalı olarak uygulamaya konuldu. Reform uygulaması sırasında devlet denetimine giren 3.3 milyon dönüm toprağın hemen yarısına yakın bir bölümü 131.000 topraksız köylüye dağıtıldı. Tarım reformunun daha ileri aşamalarında 26 milyon dönüm devlet toprağını topraksız ve az topraklı köylülere dağıtılması öngörülmüştü.

1973'de kabul edilen yeni Pakistan Anayasası genel görünümüyle İleriyeye dönük bir nitelik taşıyor. Bu anayasada devletin temel hedefinin «her türlü sömürü biçimini ortadan kaldırmak» olduğu belirtiliyor. Yine bu anayasada kadın - erkek eşitliği, ulusal azınlıkların haklarının savunulması, zorunlu çalışmanın yasaklanması, çocukların çalışmalarıyla ilgili kısıtlamalar gibi demokratik hükümler de yer alıyor.

Ancak yapılan bu reformların hiçbirini kapitalist üretim ilişkileri çerçevesinin dışına çıkılmasını öngörmüyor, işçi ve emekçi sınıfların İktidarsızlığına yönelik adımlar anlamını taşıyor. Büyük kapitalist işletmelerde yapılan geniş boyutlu grevler de işçi ve emekçilerin rejimden hoşnutsuzluğunun bir kanıtı oluyor. Öte yanda tarım kesiminde yürürlüğe bulunan reform da büyük toprak sahiplerinin açık ya da örtülü direnişini karşısında buluyor, böylece An-yoksul köylülerin yaşam ve çalışma koşu-